

קִיּוּמוֹ וְקִבְלוֹ

1. אסתר פרק ט פסוק כז

קִיּוּמוֹ וְקִבְלוֹ הִיְהוּדִים | עֲלֵיהֶם | וְעַל-נִרְעָם | וְעַל כָּל-הַנִּלְוִים עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲבֹר לַהֲיוֹת עֲשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּכַתְּבָם וְכַזְמָנָם בְּכָל-שָׁנָה וּשְׁנָה:

The Jews undertook and irrevocably obligated themselves and their descendants, and all who might join them, to observe these two days in the manner prescribed and at the proper time each year.

2. תלמוד בבלי מסכת שבת דף פח עמוד א

"וַיִּתְּנָצְבוּ בְּתַחֲתִית הָהָר", אָמַר רַב אֲבִדִּימִי בַר חֲמָא בַר חֲסָא: מִלְּמַד שְׁכַפָּה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֶת הָהָר כְּגִיגִית, וְאָמַר לָהֶם: אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה מוֹטָב, וְאִם לֹא — שָׁם תִּהְיֶה קְבוּרַתְכֶם. אָמַר רַב אֲחָא בַר יַעֲקֹב: מִכָּאן מוֹדְעָא רַבָּה לְאַרְיֵיתָא. אָמַר רַבָּא: אַף עַל פִּי כֵן הִדּוּר קְבֻלָּה בְּיָמֵי אֲחַשְׁוֵרוּשׁ, דְּכָתִיב: "קִיּוּמוֹ וְקִבְלוֹ הִיְהוּדִים" — קִיּוּמוֹ מִה שְׁקִיבֻלוֹ כְּבָר..

"And Moses brought forth the people out of the camp to meet God; and they stood at the lowermost part of the mount" (Exodus 19:17). Rabbi Avdimi bar Hama bar Hasa said: the Jewish people actually stood beneath the mountain, and the verse teaches that the Holy One, Blessed be He, overturned the mountain above the Jews like a tub, and said to them: If you accept the Torah, excellent, and if not, there will be your burial. Rav Aha bar Ya'akov said: From here there is a substantial caveat to the obligation to fulfill the Torah. The Jewish people can claim that they were coerced into accepting the Torah, and it is therefore not binding. Rava said: Even so, they again accepted it willingly in the time of Ahasuerus, as it is written: "The Jews ordained, and took upon them, and upon their seed, and upon all such as joined themselves unto them" (Esther 9:27), and he taught: The Jews ordained what they had already taken upon themselves through coercion at Sinai.

אָמַר חֲזַקְיָה, מַאי דְּכָתִיב: "מִשְׁמַיִם הִשְׁמַעְתָּ דִּין אֶרֶץ יִרְאָה וְשִׁקְטָה", אִם יִרְאָה — לָמָּה שִׁקְטָה? וְאִם שִׁקְטָה — לָמָּה יִרְאָה? אֵלֹא בְּתַחֲלִילָה יִרְאָה וּלְבַסּוֹף שִׁקְטָה. וְלָמָּה יִרְאָה? כְּדִרִּישׁ לְקִישׁ. דְּאָמַר רִּישׁ לְקִישׁ, מַאי דְּכָתִיב: "וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי", ה' יִתִּירָה לָמָּה לִּי? — מִלְּמַד שֶׁהַתְּנָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וְאָמַר לָהֶם: אִם יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה — אַתֶּם מִתְקַיְּמִין, וְאִם לֹא — אֲנִי מַחְזִיר אֶתְכֶם לְתוֹהוּ וּבֹהוּ

Hizkiya said: What is the meaning of that which is written: "You caused sentence to be heard from heaven; the earth feared, and was silent" (Psalms 76:9)? If it was afraid, why was it silent; and if it was silent, why was it afraid? Rather, the meaning is: At first, it was afraid, and in the end, it was silent. "You caused sentence to be heard from heaven" refers to the revelation at Sinai. And why was the earth afraid? It is in accordance with the statement of Reish Lakish, as Reish Lakish said: What is the meaning of that which is written: "And there was evening and there was morning, the sixth day" (Genesis 1:31)? Why do I require the superfluous letter *heh*, the definite article, which does not appear on any of the other days? It teaches that the Holy One, Blessed be He, established a condition with the act of Creation, and said to them: If Israel accepts the Torah on the sixth day of Sivan, you will exist; and if they do not accept it, I will return you to the primordial state of chaos and disorder.

3. תלמוד בבלי מסכת שבת דף פח עמוד ב

וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לֹוי, מַאי דְּכָתִיב: "לְחֻזּוֹ פְּעֻרֹגַת הַבָּשָׂם" — כָּל דִּיבּוּר וְדִיבּוּר שֶׁיֵּצֵא מִפִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתְמַלֵּא כָּל הָעוֹלָם כּוּלּוֹ בְּשָׂמִים. וְכִינּוּן שְׁמֵי דִיבּוּר רֵאשׁוֹן נִתְמַלֵּא, דִּיבּוּר שְׁנִי לְהִיכֹן הַלֵּל? הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרוּחַ מְאוּצְרוֹתָיו וְהִזָּה מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, שְׁנָאֲמַר: "שִׁפְתוֹתָיו שׁוֹשָׁנִים נוֹטְפוֹת מִזֶּרַע עֵבֶר". (אֵל תִּקְרִי "שׁוֹשָׁנִים", אֵלֹא "שִׁשְׁוֹנִים").

And Rabbi Yehoshua ben Levi said: What is the meaning of that which is written: "His cheeks are as a bed of spices, as banks of sweet herbs, his lips are lilies dripping with flowing myrrh" (Song of Songs 5:13)? It is interpreted homilectically: From each and every utterance that emerged from His cheeks, i.e., the mouth of

the Holy One, Blessed be He, the entire world was filled with fragrant spices. And since the world was already filled by the first utterance, where was there room for the spices of the second utterance to go? The Holy One, Blessed be He, brought forth wind from His treasures and made the spices pass one at a time, leaving room for the consequences of the next utterance. As it is stated: "His lips are lilies [*shoshanim*] dripping with flowing myrrh." Each and every utterance resulted in flowing myrrh. Do not read the word in the verse as *shoshanim*; rather, read it as *sheshonim*, meaning repeat. Each repeat utterance produced its own fragrance.

אמר רבי יהושע בן לוי: כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא יצתה נשמתו של ישראל, שנאמר: "נפשי יצאה בדבורי". ומאחר שמדיבור ראשון יצתה נשמתו, דיבור שני היאך קיבלו? — הוריד טל שעתידי להחיות בו מתים וקהלה אותם, שנאמר: "גשם נדבות תניף אלהים נחלתה ונלאה אמה כוננתה". ואמר רבי יהושע בן לוי: כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא חזרו ישראל לאחוריהן שנים עשר מיל והיו מלאכי השרת מדדין אותן, שנאמר: "מלאכי צבאות ידון ידון" — אל תיקרי "ידון", אלא "ידדון".

And Rabbi Yehoshua ben Levi said: From each and every utterance that emerged from the mouth of the Holy One, Blessed be He, the souls of the Jewish people left their bodies, as it is stated: "My soul departed when he spoke" (Song of Songs 5:6). And since their souls left their bodies from the first utterance, how did they receive the second utterance? Rather, God rained the dew upon them that, in the future, will revive the dead, and He revived them, as it is stated: "You, God, poured down a bountiful rain; when Your inheritance was weary You sustained it" (Psalms 68:10). And Rabbi Yehoshua ben Levi said: With each and every utterance that emerged from the mouth of the Holy One, Blessed be He, the Jewish people retreated in fear twelve mil, and the ministering angels walked them back toward the mountain, as it is stated: "The hosts of angels will scatter [*yidodun*]" (Psalms 68:13). Do not read the word as *yidodun*, meaning scattered; rather, read it as *yedadun*, they walked them.

ואמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבנו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל תורה בא. אמרו לפניו: תמדה גנוזה שגנוזה לה תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם? "מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו"? "ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים!"

And Rabbi Yehoshua ben Levi said: When Moses ascended on High to receive the Torah, the ministering angels said before the Holy One, Blessed be He: Master of the Universe, what is one born of a woman doing here among us? The Holy One, Blessed be He, said to them: He came to receive the Torah. The angels said before Him: The Torah is a hidden treasure that was concealed by you 974 generations before the creation of the world, and you seek to give it to flesh and blood? As it is stated: "The word which He commanded to a thousand generations" (Psalms 105:8). Since the Torah, the word of God, was given to the twenty-sixth generation after Adam, the first man, the remaining 974 generations must have preceded the creation of the world. "What is man that You are mindful of him and the son of man that You think of him?" (Psalms 8:5). Rather, "God our Lord, how glorious is Your name in all the earth that Your majesty is placed above the heavens" (Psalms 8:2). The rightful place of God's majesty, the Torah, is in the heavens.

אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: החזיר להן תשובה. אמר לפניו: רבנו של עולם, מתירא אני שמא ישרפוני בהכל שבפיהם. אמר לו: אחוז בכסא כבודי וחזור להן תשובה. שנאמר: "מאחז פני כסא פרשו עליו ענני", ואמר רבי נחום: מלמד שפירש שדי מזיו שכינתו ועננו עליו. אמר לפניו: רבנו של עולם, תורה שאמה נותן לי מה כתיב בה? "אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים". אמר להן: למצרים ירדתם? לפרעה השתעבדתם? תורה למה תהא לכם! שוב: מה כתיב בה? "לא יהיה לה אלהים אחרים". בין הגוים אתם שרויין, שעובדין ^{דף פט עמוד א} עבודה זרה? שוב: מה כתיב בה? "זכור את יום השבת לקדשו" — כלום אתם עושים מלאכה, שאתם צריכין שבועות? שוב: מה כתיב בה? "לא תשא" — משא ומתן יש ביניכם? שוב: מה כתיב בה? "כבד את אביך ואת אמך" — אב ואם יש לכם? שוב: מה כתיב בה? "לא תרצח", "לא תנאף", "לא תגנב". קנאה יש ביניכם? יצר הרע יש ביניכם? מזיד הודו לו להקדוש

one repents **out of love**, his sins become like merits; **there**, when one repents **out of fear**, his sins are counted as unwitting transgressions.

6. ספר חסד לאברהם - מעין ה - נהר ו ר' אברהם אזולאי 1570-1643

וַיֵּשׁ מֵהֶם יָמִים שֶׁהוּא מִצְוָה לֵאכֹל בָּהֶם בָּשָׂר וְלִשְׁתּוֹת יַיִן, וַיֵּשׁ מֵהֶם יָמִים שֶׁמִּלְכָּד שִׁמְצוֹה לֵאכֹל בָּשָׂר וְלִשְׁתּוֹת יַיִן הֵם חֻבָּה עָלָיו, וְהֵם יוֹם שְׁבוּעוֹת, וְעָרֵב יוֹם כְּפוּרִים, וַיֵּשׁ מֵהֶם יָמִים שֶׁמִּלְכָּד שִׁמְצוֹה לֵאכֹל בָּשָׂר וְלִשְׁתּוֹת יַיִן, וְהֵם יוֹם שְׁבוּעוֹת, וְעָרֵב יוֹם כְּפוּרִים, אֵלּוּ הֵם חֻבָּה גְּמוּרָה מְטֵל עַל הָאָדָם לְשַׁמֵּחַ בָּהֶם בְּאֲכִילַת בָּשָׂר וּבִשְׁתִּית יַיִן, וְלִשְׁמֹחַ בָּהֶם יוֹתֵר מִדָּאֵי וּלְהַרְבוֹת בָּהֶם בָּשָׂר וַיַּיִן.

7. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף סח עמוד ב

דְּתַנְיָא, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵין לּוֹ לְאָדָם בְּיוֹם טוֹב אֶלָּא, אוֹ אוֹכֵל וְשׁוֹתָה, אוֹ יוֹשֵׁב וְשׁוֹנָה. רַבִּי יְהוֹשֻעַ אוֹמֵר: חֲלָקָהּ, חֲצִי לְאֲכִילָה וְשְׁתִּיָּה, וְחֲצִי לְבֵית הַמִּדְרָשׁ. וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: וּשְׁנֵיהֶם מִקְרָא אֶחָד דְּרָשׁוּ, כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר: "עֲצֶרֶת לַה' אֱלֹהֶיךָ", וְכְתוּב אֶחָד אוֹמֵר: "עֲצֶרֶת תַּהֲיֶה לָכֶם". רַבִּי אֱלִיעֶזֶר סָבַר: אוֹ כּוֹלֵל לַה', אוֹ כּוֹלֵל לָכֶם. וְרַבִּי יְהוֹשֻעַ סָבַר: חֲלָקָהּ, חֲצִי לַה' וְחֲצִי לָכֶם. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הַכֹּל מוֹדִים בְּעֶצֶרֶת דְּבַעֲיָנָן נָמִי לָכֶם. מַאי טַעְמָא? יוֹם שְׁנִיתָנָה בּוֹ תוֹרָה הוּא. אָמַר רַבִּי: הַכֹּל מוֹדִים בְּשַׁבָּת דְּבַעֲיָנָן נָמִי לָכֶם. מַאי טַעְמָא? "וְקִרְאתָ לְשַׁבָּת עֹנֵג". אָמַר רַב יוֹסֵף: הַכֹּל מוֹדִים בְּפוּרִים דְּבַעֲיָנָן נָמִי לָכֶם. מַאי טַעְמָא? "יָמֵי מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה" כְּתִיב בֵּיהּ. מֶר בְּרִיָּה דְּרַבִּינָא כּוֹלֵל שְׁמָא הָוָה יְתִיב בְּתַעֲנִיתָא, לְבַר מַעֲצֶרֶתָא, וּפוּרִיָא, וּמַעֲלֵי יוֹמָא דְּכִיפוּרֵי. עֲצֶרֶת — יוֹם שְׁנִיתָנָה בּוֹ תוֹרָה. פּוּרִיָא — "יָמֵי מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה" כְּתִיב. מַעֲלֵי יוֹמָא דְּכִיפוּרֵי — דְּתַנִּי חֲזִיָא בַּר רַב מְדַפְּתִי: "וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם בְּתַשְׁעָה לַחֲדָשׁ", וְכִי בְּתַשְׁעָה מְתַעֲנִין? וְהֵלֵא בְּעֵשִׂירִי מְתַעֲנִין! אֶלָּא לומר לָךְ: כָּל הָאוֹכֵל וְשׁוֹתָה בְּתַשְׁעָה בּוֹ — מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאִילוּ מְתַעֲנָה תְּשִׁיעִי וְעֵשִׂירִי. רַב יוֹסֵף בְּיוֹמָא דְּעֶצֶרֶתָא אָמַר: עֲבָדִי לִי עֲגִלָּא תִּלְתָּא. אָמַר, אֵי לָא הָאֵי יוֹמָא דְּקָא גְרִים — כִּמָּה יוֹסֵף אֵיכָא בְּשׁוּקָא.

Rabbi Eliezer says: A person has nothing but to choose on a Festival; he either eats and drinks or sits and learns the entire day, but there is no specific mitzva to eat on the Festival. Rabbi Yehoshua, on the other hand, says: Divide the day, half of it for eating and drinking and half of it for the study hall, for he holds that eating and drinking are obligatory on the Festival.

And Rabbi Yohanan said: And both of them derived their opinions from one verse, i.e., the two of them addressed the same textual difficulty, resolving it in different ways. For one verse says: "It shall be an assembly for the Lord your God; you shall do no labor" (Deuteronomy 16:8), which indicates that the day is set aside for Divine service, and another verse says: "It shall be an assembly for you; you shall do no servile labor" (Numbers 29:35), which indicates a celebratory assembly for the Jewish people. Rabbi Eliezer holds that the two verses should be understood as offering a choice: The day is to be either entirely for God or entirely for you. And Rabbi Yehoshua holds that it is possible to fulfill both verses: Split the day into two, half of it for God and half of it for you.

Ayin, beit, mem is a mnemonic consisting of the first letter of *Atzeret*, the middle letter of *Shabbat* and the final letter of *Purim*. Rabbi Elazar said: All agree with regard to *Atzeret*, the holiday of *Shavuot*, that we require that it be also "for you," meaning that it is a mitzva to eat, drink, and rejoice on that day. What is the reason? It is the day on which the Torah was given, and one must celebrate the fact that the Torah was given to the Jewish people. Rabba said: All agree with regard to *Shabbat* that we require that it be also "for you." What is the reason? Because the verse states: "If you proclaim *Shabbat* a delight, the sacred day of God honored" (Isaiah 58:13). Rav Yosef said: All agree with regard to *Purim* that we require that it be also "for you." What is the reason? Because it is written: "To observe them as days of feasting and gladness" (Esther 9:22).

The Gemara relates: Mar, son of Ravina, would spend the entire year fasting during the day and eating only sparsely at night, except for *Shavuot*, *Purim*, and the eve of *Yom Kippur*. He made these exceptions for the following reasons: *Shavuot* because it is the day on which the Torah was given and there is a mitzva to demonstrate one's joy on that day; *Purim* because "days of feasting and gladness" is written about it; the eve

of Yom Kippur, as Hiyya bar Rav of Difti taught: "And you shall afflict your souls on the ninth day of the month in the evening, from evening to evening you shall keep your Sabbath" (Leviticus 23:32). But does one fast on the ninth of Tishrei? Doesn't one fast on the tenth of Tishrei? Rather, this comes to tell you: One who eats and drinks on the ninth, the verse ascribes him credit as if he fasted on both the ninth and the tenth of Tishrei.

The Gemara relates that Rav Yosef, on the day of *Shavuot*, would say: Prepare me a choice third-born calf. He said: If not for this day on which the Torah was given that caused the Jewish people to have the Torah, how many Yosefs would there be in the market? It is only due to the importance of Torah study that I have become a leader of the Jewish people, and I therefore have a special obligation to rejoice on this day

8. אסתר פרק ט פסוק כב

כַּיּוֹמִים אֲשֶׁר-נָחַז בָּהֶם הַיְּהוּדִים מְאֹיְבֵיהֶם וְהַחֲדָשׁ אֲשֶׁר נִהַפְּדוּ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה וּמֵאֵכָל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה וּמִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנוּת לְאֶבְיוֹנִים:

9. שולחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרצה דיני סעודת פורים, ובו ד' סעיפים

(א) {הגה: מצנה להרבנות בסעדת פורים (טור); ובסעדה אחת יוצאים (מַרְדְּכִי ספ"ק).} סעדת פורים ששעשא בלילה, לא יצא ידי חובתו. {הגה: ומכל מקום גם בלילה ישמח וירבה קצת בסעדה (תשובת מהרי"ו).}

(ב) חֵיב אִינִישׁ לְבִסּוּמִי בְּפוּרִיָּא עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְכָרוּךְ מַרְדְּכִי. {הגה: ויש אומרים דאינו צריך להשתפר כל כך, אלא שישתה יותר מלמודו (כל בו) ויישן, ומתוך שינון אינו יודע בין ארוך המן לברוך מרדכי (מהרי"ל). ואחד המרבה ואחד הממעיט, ובלבד שיכונן לבו לשמים. ואין להתענות בפורים, מלבד תענית חלום, וענין לעיל סימן תקס"ח וסימן תק"ע. יש שנהגו ללפש בגדי שבת יום טוב בפורים, וכן נכון (מהרי"ל); ונוהגים לעשות סעדת פורים לאחר מנחה, וערבית יתפללו בלילה. ומתפללים מנחה תחלה בעוד היום גדול; ורב הסעדה צריכה להיות ביום (מנהגים), ולא כמו שנהגין להתחיל סמוך לערב ועקר הסעדה הוא ליל ט"ו. וכשחל פורים ביום ששי, יעשו הסעדה בשחרית, משום כבוד שבת (מנהגים); ומי שרוצה לעשותה תמיד בשחרית, הרשות בידו (ת"ה). יש אומרים שיש לאכל מאכל זרעונים בפורים, זכר לזרעונים שאכל דניאל וחבריו בבבל (כל בו). טוב לעסק מעט בתורה קודם שיתחיל הסעדה, וסמוך לדבר: ליהודים היתה אורה ושמחה (אסתר ח, טז) ונרשינו: אורה, זו תורה (מהרי"ב). וחייב במשתה ושמחה קצת בשני ימים, י"ד וט"ו (מנהגים), וכן נהגו. ויש אומרים דאם הזיק אחד את חברו מכח שמחת פורים, פטור מלשלם (ת"ה סימן ק"י). וענין בח"מ בדיני נזיקין.}

... (ד) חֵיב לְשַׁלַּח לְחֻבְרוֹ שְׁתֵּי מְנוֹת בָּשָׂר אוֹ שֵׁל מִיָּנִי אֲכָלִים, שְׁנֹאֲמַר: וּמִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ (אסתר ט, יט ו כב) שְׁתֵּי מְנוֹת לְאִישׁ אֶחָד. וְכָל הַמֶּרְבֶּה לְשַׁלַּח לְרֵעִים מִשְׁבָּח; וְאִם אֵין לוֹ, מִחֲלִיף עִם חֻבְרוֹ, זֶה שׁוֹלֵם לְזֶה סְעוּדָתוֹ, וְזֶה שׁוֹלֵם לְזֶה סְעוּדָתוֹ, כְּדֵי לְקַיֵּם: וּמִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ (אסתר ט, יט ו כב). {הגה: ויש לשלם מנות ביום ולא בלילה (מדברי הרא"ש פ"ק דמגילה); ואם שולח מנות לרעהו והוא אינו רוצה לקבלם, או מוחל לו, יצא. ואשה חייבת במתנות לאביונים ומשלוח מנות, כאיש; ואשה תשלח לאשה, ואיש לאיש; אבל לא בהפך, שלא יבא איש לשלם לאלמנה ויבואו לידי ספק קדושין, אבל במתנות לאביונים אין לחוש.}

10. שולחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרצד הקדמה דין מעות פורים לעניים,

ובו ד' סעיפים.

חייב כל אדם לתן לפחות שתי מתנות לשני עניים. ...

(ג) אֵין מְדַקְדָּקִים בְּמַעוֹת פּוּרִים אֲלָא כָּל מִי שְׁפוּשֵׁט יָדוֹ לְטַל נֹתְנִים לוֹ; וּבְמָקוֹם שֶׁנֶּהְגוּ לְתַן אַף לַעֲכוּ"ם, נֹתְנִים.

11. ספר חמדת ימים - פורים - פרק ו' 1731

סוד מ"ש בתקונים דפורים נקרא ע"ש יום הכפורים:

ז) ומורי אמר שזהו סוד אומרים בתקונים פורי"ם אתקריאת על שם יום הכפורים, כי מבלעדי פשטן של דברים להיות כי פורים בהוד ענף הבינה דעד הוד אתפשטת על כן יכונה פורים על שם יום הכפורים סוד הבינה כנודע, עוד רמז כי במתן תורה אז זכו לשער החמשים סוד הבינה כמו שאמרו בזוהר כי מ"ט ימי הספירה בסוד הז"א וביום החמשים זכו לבינה וחזרה אם על בנים, וימי הפורים אשר הם הם כיום מתן תורה בעצם כאמור על כן יכונה פורים על שם יום הכפורים סוד נהירו דבינה:

וכה רמזו במאמרם ליהודים היתה אורה, אורה זו תורה ושמחה זה יום טוב סוד נהירו דבינה לב שמח יין משמח כנודע, כי כשחזרה אורה זו תורה חזרה שמחה זה י"ט ט"ט דבינה, ויקר אלו תפילין הם סוד השני כתרים שזכו בהם ישראל בסיני ושמחת עולם על ראשם ב' עיטרין דחו"ב כנודע לחכמי המדע בסוד ביאור המאמר ההוא:

טעם נוסף לשמחה ויו"ט בפורים משום קבלת התורה:

ח) והנה כי כן שפתינו איתנו היות ימי הפורים האלה נשגבים במהללן על יום מתן תורה מאד כי אין קיום הגט אלא בחותמיו, ומהצעה זו יראה לנו טעם לשבח לקביעות ימי הפורים האלה לימי שמחה ויום טוב:

במ"ש במר בר רבינא דיתיב בתעניתא כו' מספר "עוללות אפרים": 1619

ט) ויתכן כי כה היתה הכוונה לחכמי התלמוד כשסיפרו על מר בריה דרבינא דכוליה שתא יתיב בתעניתא לבר מעצרתא ופוריא ומעלי יומא דכפורי אמרו עצרת יום שנתנה בו תורה פורים מעיקרא להכי אתקן מעלי יומא דכפורי דתניא רבי חייא מדפתי וכו', כי יום מתן תורה ויום הכפורים וימי הפורים כולם יקראו יום מתן תורה, עצרת כפשוטו, יום הכפורים כמו שנאמר ביום חתונתו זה מתן תורה וביאר רש"י שם שיום כפור נקרא יום מתן תורה שבו ניתנו לוחות אחרונות, וימי הפורים כדאמרן : ולפיכך יתיב מר בריה דרבינא בתעניתא לבר משלשה ימים אלו, עצרת יום שנתנה בו תורה, פורים מעיקרא להכי אתקן וכו' כלומר שמעיקרא לא היתה כוונת פנימיות מגמת התקנה כי אם מטעם קבלת התורה ובטול המודעא כאמור, לאפוקי עצרת דלא להכי אתקן מעיקרא שהרי בתורה לא נאמר אפס ביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה כמו שביארנו במקומו, אלא שמפני כבוד הדר מעמד הר סיני אשר שם נגלו להם האלהים וחוקות שמים וארץ כוננו לא עשאו כיום טוב ממש לדורות, עם כי אפשר שבאותו הדור עשאוהו כיום טוב גמור כמאמר הכתוב ליהודים היתה אורה ושמחה זה יום טוב : להתחזק בלימוד התורה בפורים שאף בו נדונים על ביטולה:

12. אסתר פרק א פסוק ח

ח) וְהַשְׁתִּיחָה כִּדְת אֵין אֲגֵס כִּי־כֹן וְסֵד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל־רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ־נְאִישׁ:

13. שמות (פרשת יתרו) פרק יט פסוק ב

וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינִי וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר וַיִּתֵּן־שֵׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר:

14. רש"י שמות (פרשת יתרו) פרק יט פסוק ב

ויחן שם ישראל - כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד, אֲכָל שְׂאֵר כָּל הַחֲנִיּוֹת בְּתַרְעוּמוֹת וּבְמַחֲלָקָת:

15. משנה מסכת תענית פרק ד

וכן הוא אומר, (שיר השירים ג) צִאֲנָה וּרְאִינָה בָנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלָמָה בַּעֲטָרָה שְׁעָטָרָה לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חַתֻּנָּתוֹ וּבְיוֹם שְׁמִחַת לְבָו. בְּיוֹם חַתֻּנָּתוֹ, זוּ מִפֶּן תוֹרָה. וּבְיוֹם שְׁמִחַת לְבָו, זֶה בְּנֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שְׂיִבְנָהּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. אָמֵן:

16. רש"י מסכת תענית דף כו עמוד ב

זה מתן תורה - יום הכפורים, שניתנו בו לוחות האחרונות.

17. שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכיפורים סימן תרו

שיפיים אדם חברו בערב יום כפור, ובו ד' סעיפים

(א) עברות שפין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שיפייסנו; אפלו לא הקניטו אלא בדברים, צריך לפייסו; ואם אינו מתפייס בראשונה, יחזור וילך פעם שנייה ושלישית, ובכל פעם יקח עמו שלשה אנשים, ואם אינו מתפייס בשלשה פעמים אינו זקוק לו. {מיהו יאמר אחר כך לפני י' שבקש ממנו מחילה (מרדכי דיומא ומקרי"ל)}; ואם הוא רבו, צריך לילך לו כמה פעמים עד שיתפייס. {הגה: והמוחל לא יהיה אכזרי מלמחל (מקרי"ל), אם לא שמכנו לטובת המבקש מחילה (גמרא דיומא)}; ואם הוציא עליו שם רע, אינו צריך למחל לו (מרדכי וסמ"ג והגה"מ פ"ב מהלכות תשובה ומקרי"ל). {

18. תלמוד בבלי מסכת יומא דף פז עמוד א

רבי זירא כי הוה ליה מילתא בהדי איניש, הוה חליף ותני לקמיה וממצי ליה, כי היכי דגיתי וניפוק ליה מדעתיה.

It is related that **when Rabbi Zeira had a complaint against a person who insulted him, he would pace back and forth before him and present himself, so that the person could come and appease him.** Rabbi Zeira made himself available so that it would be easy for the other person to apologize to him.

רב הוה ליה מילתא בהדי הווא טבחא, לא אתא לקמיה. במעלי יומא דכפורי אמר איהו: איזיל אנא לפיוסי ליה. פגע ביה רב הונא, אמר ליה: להיכא קא אזיל מר, אמר ליה: לפיוסי לפלגא. אמר: אזיל אבא למיקטל נפשא. אזל וקם עילויה. הוה יתיב וקא פלי רישא, דלי עיניה וחזניה, אמר ליה: אבא את? זיל, לית לי מילתא בהדי. בהדי דקא פלי רישא, אישתמיט גרמא ומחניה בקועיה וקטליה.

It is further related that **Rav had a complaint against a certain butcher who insulted him. The butcher did not come before him to apologize. On Yom Kippur eve, Rav said: I will go and appease him. He met his student Rav Huna, who said to him: Where is my Master going? He said to him: I am going to appease so-and-so. Rav Huna called Rav by his name and said: Abba is going to kill a person, for surely that person's end will not be good. Rav went and stood by him. He found the butcher sitting and splitting the head of an animal. The butcher raised his eyes and saw him. He said to him: Are you Abba? Go, I have nothing to say to you. While he was splitting the head, one of the bones of the head flew out and struck him in the throat and killed him, thereby fulfilling Rav Huna's prediction.**

19. אסתר פרק ד פסוק טו - טז

(טו) ותאמר אסתר להשיב אלימרדכי: (טז) לך כלום את-כל-היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל-תאכלו ואל-תשאו שלשת ימים לילה ויום גם-אני ונצרתני אצום בן ובכך אבוא אל-המלך אשר לא-כדת וכאשר אבדתי אבדתי:

20. אסתר פרק ט פסוק טו - כח

(טו) ויפקדו היהודים אשר-בשושן גם ביום ארבעה עשר לחדש אדר ויהרגו בשושן שלש מאות איש ובבזא לא שלחו את-יגד: (טז) ושאר היהודים אשר במדינות המלך נקדלו ועמד על-נפשם ונזח מאיביהם והרג בשנאיהם חמשה ושבעים אלף ובבזא לא שלחו את-יגד: (יז) ביום-שלשה עשר לחדש אדר ונזח בארבעה עשר בו ועשה אתו יום משתה ושמחה: (יח) והיהודים אשר-בשושן נקדלו בשלשה עשר בו ובארבעה עשר בו ונזח בחמשה עשר בו ועשה אתו יום משתה ושמחה: (יט) על-פני היהודים הפוזים הישיבים בערי הפרזות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר שמחה ושמחה ויום טוב ומשלוח מנות איש לרעהו:

(כ) ויכתב מרדכי את-הדברים האלה וישלח ספרים אל-כל-היהודים אשר בכל-מדינות המלך אחר-שורש הקרובים והרחוקים: (כא) לקיים עליהם להניח עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום-חמשה עשר בו בכל-שנה ושנה: (כב) כימים אשר-נחו בהם היהודים מאויביהם והחדש אשר נהפך להם מיגזל לשמחה ומאכל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות

לְאֲבִיּוֹנִים: (כג) וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים אֶת אֲשֶׁר-הִחֲלוּ לַעֲשׂוֹת וְאֶת אֲשֶׁר-כָּתַב מְרֹדֶכִי אֲלֵיהֶם: (כד) כִּי הָלַךְ בְּיָד-הַמֶּלֶךְ הָאֲגָגִי צָרַר כָּל-הַיְּהוּדִים חָשֵׁב עַל-הַיְּהוּדִים לֵאמֹרם וְהָפִיל פֶּהל פֶּהל הָאֲגָגִי לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ אָמַר עַם-הַסֵּפֶר יָשׁוּב מִחֲשָׁבָתוֹ הִרְעָה אֲשֶׁר-חָשַׁב עַל-הַיְּהוּדִים עַל-רָאשָׁיו וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת-בְּנָיו עַל-הָעֵץ: (כו) עַל-כֵּן קָרְאוּ לַיָּמִים הָאֵלֶּה פּוּרִים עַל-שֵׁם הַפֹּהר עַל-כֵּן עַל-כֵּל-דְּבָרֵי הָאֲגָגִית הַזֹּאת וּמֵה-רָאוּ עַל-כֵּכָה וּמֵה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם: (כז) קִיָּמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים וְעַלֵּיהֶם וְעַל-זִרְעָם וְעַל כָּל-הַבְּנִיִּים עַלֵּיהֶם וְלֹא יַעֲבֹר לְהַזִּית עֲשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּכַתְּבָם וְכַזְמָנָם בְּכָל-שָׁנָה וְשָׁנָה: (כח) וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל-דּוֹר וְדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר וַיָּמִי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבֹרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזָכְרָם לֹא-יִסּוּף מִזִּרְעָם:

21. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ז עמוד ב

אמר רבא, מיחייב אגוש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין "ברוך מרדכי", ל"ארור המן". רבה ורבי זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי. בתר דאיבסום, קם רבה ושחטיה לרבי זירא. למחר, בעא רחמי עליה ואחיה. לשנה (אחרת) אמר ליה, ליתי מר ונעביד סעודת פורים בהדי הדדי. אמר ליה, לאו כל שעתא נשעתא מיתרחיש ניסא.

Talmud - Megilah 7b -Raba said: It is the duty of a man to mellow himself [with wine] on Purim until he cannot tell the difference between cursed be Haman' and 'blessed be Mordichai'. Rabbah and R. Zera joined together in a Purim feast. They became mellow, and Rabbah arose and cut R. Zera's throat. On the next day he prayed on his behalf and revived him. Next year he said, Will your honor come and we will have the Purim feast together. He replied: A miracle does not take place on every occasion.

ספר פחד יצחק על פורים ענין לב

מהנעשה בסעודות פורים אצל חז"ל אנו יודעים כי קם רבה ושחטה לר' זירא. והנה פרושו של גמרא זו בשאר ימות השנה אינו נוגע לנו היום, אבל היום אנו תופסים את הענין על דרך זה; בשעת שמיעת עשרת הדברות פרחת נשמתו של ישראל על כל דבור ודבור, עד שהוריד הקב"ה טל של תהיה. והמכונן בזה היא, כי לעולם זהו הכלל בקבלת התורה וקליטתה לתוך עצמיות הנפש, שאין היא באה אלא מתוך חדוש החיות אשר באדם. כלומר, חיות הנפש המקבל את דברי התורה צריכה להיות חיות חדשה הבאה במקומה של החיות הקודמת. והנה שעל כל דבור ודבור פרחת נשמתו, והחיות נקנית בתליפין. והרי על מפתן תורה דהר סיני עדין היתה קימת מודעה רבה לאוריתא. אלא דהדר קבלה בימי אשורוש, לכן ענין זה של תליפי החיות נמצא הוא גם בהקבלה דבימי אשורוש. וקם רבה ושחטה לר' זירא. פמובן שאין לנו שום שיכות למדרגות כאלו, אבל לכל הפחות במקום החיות נשמתל לקים זה במקצת בנוגע לכח הדעת. נעסק בעבודת היום מתוך התחדשות הדעת, נעסק בעבודת היום בכחה של הדעת הרוממה הכוללת מחדש, אחרי שהדעת הרגילה והמצויה חלפה הלכה לה. חייב לבסומי עד דלא ידע!

22. ספר רסיסי לילה - אות נח

וכן הוא קדשת ימי הפורים כלי מחזיק ברכה וכולל כל מיני ברכות דעל כן אמרו בתקונים (תקון כא) על יום הפורים דרצה לומר בפורים כמו פורים וידוע מי נתלה במי קטן בגדול (תענית ז). כי פורים הוא ימי רצון הרבה יותר מיום הפורים כי הוא רב שלום האמתי חותם כל הברכות. ואין פאן המקום להאריך יותר: